

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

26. dubna 2012*

„Sbližování právních předpisů — Autorské právo a práva s ním související — Směrnice 2001/29/ES — Článek 5 odst. 2 písm. d) — Právo na sdělování děl veřejnosti — Výjimka z práva na rozmnožování — Dočasné záznamy děl vytvořené vysílacími organizacemi jejich vlastními prostředky a pro jejich vlastní vysílání — Vytvoření záznamu s využitím prostředků třetí osoby — Povinnost vysílací organizace zjednat nápravu jakéhokoli škodlivého následku jednání či opomenutí třetí osoby“

Ve věci C-510/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Østre Landsret (Dánsko) ze dne 18. října 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 25. října 2010, v řízení

DR,

TV2 Danmark A/S

proti

NCB – Nordisk Copyright Bureau,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, J. Malenovský (zpravodaj), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász a D. Šváby, soudci,

generální advokátka: V. Trstenjak,

vedoucí soudní kanceláře: C. Strömholm, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 24. listopadu 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za DR a TV2 Danmark A/S H. Samuelsenem Schützem, advokat,
- za NCB – Nordisk Copyright Bureau P. H. Schmidtem, advokat,
- za španělskou vládu N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní,
- za Evropskou komisi J. Samnadda a H. Støvlbækem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: dánština.

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 17. ledna 2012,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu ustanovení čl. 5 odst. 2 písm. d) a čtyřicátého prvního bodu odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230), která stanoví výjimku z výlučného práva autora na rozmnožování jeho díla „u dočasných záznamů děl vytvořených vysílacími organizacemi jejich vlastními prostředky a pro jejich vlastní vysílání“.
- 2 Projednávaná žádost byla předložena v rámci sporu mezi DR a TV2 Danmark A/S (dále jen „TV2 Danmark“), dvěma dánskými vysílacími organizacemi, na straně jedné, a NCB – Nordisk Copyright Bureau (dále jen „NCB“), společností vykonávající kolektivní správu autorských práv, na straně druhé, ve věci pořizování záznamů v souvislosti s televizními pořady objednanými uvedenými vysílacími organizacemi u třetí osoby za účelem jejich šíření těmito organizacemi pro potřeby jejich vlastního vysílání.

Právní rámec

Mezinárodní právo

Smlouva WIPO o právu autorském

- 3 Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) přijala v Ženevě dne 20. prosince 1996 Smlouvu WIPO o právu autorském. Tato Smlouva byla schválena jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2000/278/ES ze dne 16. března 2000 (Úř. věst. L 89, s. 6; Zvl. vyd. 11/33, s. 208).
- 4 Smlouva WIPO o právu autorském ve svém čl. 1 odst. 4 stanoví, že smluvní strany musí vyhovět článkům 1 až 21 Bernské úmluvy o ochraně literárních a uměleckých děl (Pařížský akt ze dne 24. července 1971), ve znění pozměněném dne 28. září 1979 (dále jen „Bernská úmluva“).

Bernská úmluva

- 5 Článek 1 Bernské úmluvy stanoví:

„Státy, na něž se vztahuje tato úmluva, tvoří Unii pro ochranu práv autorů k jejich literárním a uměleckým dílům.“

- 6 Článek 11 bis této Úmluvy stanoví:

„1) Autoři literárních a uměleckých děl mají výlučné právo udílet svolení:

- (1) k vysílání svých děl rozhlasem či televizí nebo k jejich veřejnému sdělování jakýmikoliv jinými prostředky sloužícími k bezdrátovému šíření znaků, zvuků nebo obrazů;

[...]

3) Není-li opačného ujednání, nezahrnuje svolení udělené podle odstavce 1 tohoto článku svolení k pořízení záznamu díla vysílaného rozhlasem či televizí pomocí zařízení sloužícího k záznamu zvuků nebo obrazů. Zákonodárstvím států [Bernské] [u]nie se však vyhrazuje, aby upravila režim efemérních záznamů [dočasných záznamů] pořizovaných rozhlasovou či televizní organizací vlastními prostředky a pro své vlastní vysílání. Tato zákonodárství mohou rovněž dovolit úschovu těchto záznamů, pokud mají výjimečnou dokumentární povahu, v úředních archivech.“

Unijní právo

7 Čtyřicátý první bod odůvodnění směrnice 2001/29 uvádí:

„Při uplatňování výjimky nebo omezení ve vztahu k dočasným záznamům uskutečněným vysílacími organizacemi se vlastním zařízením [vlastními prostředky] vysílací organizace rozumí i zařízení [prostředky] osoby jednající jménem nebo v rámci odpovědnosti vysílací organizace.“

8 Článek 2 této směrnice nadepsaný „Právo na rozmnožování“ stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

a) pro autory v případě jejich děl;

[...]“

9 Článek 3 odst. 1 uvedené směrnice nadepsaný „Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti“ zní:

„Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.“

10 Článek 5 téže směrnice nadepsaný „Výjimky a omezení“ ve svých odstavcích 2 a 5 stanoví:

„2. Členské státy mohou stanovit výjimky nebo omezení práva na rozmnožování podle článku 2 v těchto případech:

[...]

d) u dočasných záznamů děl vytvořených vysílacími organizacemi jejich vlastními prostředky a pro jejich vlastní vysílání; na základě jejich výlučně [výjimečné] dokumentární povahy může být povoleno uchovávání těchto záznamů v úředních archivech;

[...]

5. Výjimky a omezení stanovené v odstavcích 1, 2, 3 a 4 mohou být použity pouze ve zvláštních případech, které nejsou v rozporu s běžným způsobem užití díla nebo jiného předmětu ochrany a nejsou jimi nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositele práv.“

Vnitrostátní právo

11 Článek 31 dánského zákona o právu autorském (ophavsretslov), v úplném znění zveřejněném pod č. 202 (lovbekendtgørelse nr. 202) dne 27. února 2010 (dále jen „zákon o právu autorském“), stanoví:

„Vysílací organizace mohou pro účely vlastního vysílání zaznamenávat díla na pásek, film nebo jiný nosič, který umožňuje jejich reprodukci, za podmínky, že mají oprávnění vysílat dotyčná díla. Právo zpřístupňovat takto zaznamenaná díla veřejnosti podléhá dalším platným ustanovením.

Ministr kultury může upravit bližší podmínky vytváření takových záznamů a jejich použití a uchovávání.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 12 Žalobkyněmi v původním řízení jsou DR, provozovatelka veřejného rozhlasového a televizního vysílání, která má jakožto nezávislý veřejnoprávní subjekt financovaný z rozhlasových a televizních poplatků povinnost veřejné služby spočívající v poskytování programové části vysílání, a TV2 Danmark, komerční provozovatelka veřejného televizního vysílání financovaná z reklamy, která má rovněž povinnost veřejné služby spočívající v poskytování programové části vysílání.
- 13 Pořady, které DR a TV2 Danmark vysílají rozhlasem a televizí, mohou být pořady vyrobené interně v rámci těchto organizací, nebo pořady vyrobené třetími osobami na základě zvláštních smluv, které mají zajistit, že tyto pořady budou poprvé vysílány prostřednictvím DR a TV2 Danmark.
- 14 Žalovaná v původním řízení, společnost NCB, zajišťuje pro autory, skladatele a hudební vydavatelství v několika severovýchodních a pobaltských státech kolektivní správu práv na pořízení záznamu a práv na rozmnožování hudebních děl.
- 15 Spor v původním řízení se týká otázky, zda se výjimka pro dočasné záznamy týká rovněž záznamů pořizovaných externími a právně nezávislymi výrobci televizních pořadů v případě, že tyto záznamy jsou objednány organizacemi DR nebo TV2 Danmark u dotčených výrobců za účelem jejich prvního vysílání organizacemi DR nebo TV2 Danmark.
- 16 DR a TV2 Danmark tvrdí, že z hlediska nositelů autorských práv není významné, zda jsou záznamy, které mají být vysílány, pořizovány útvary samotné vysílací organizace s pomocí vybavení náležejícího této organizaci, nebo zaměstnancem třetí osoby, kterou vysílací organizace pověřila výrobou, s využitím jejího zařízení. DR a TV2 Danmark mimoto tvrdí, že článek 31 zákona o právu autorském neobsahuje žádnou podmínku, podle níž by vysílací organizace byly povinny pořizovat záznamy „[svými] vlastními prostředky“. Podle dánského práva je tak pro účely použití výjimky týkající se pořizování záznamů pro potřeby vysílání bezvýznamné, zda tyto záznamy byly pořízeny zaměstnanci vysílací organizace nebo zaměstnanci třetí osoby.
- 17 NCB naopak tvrdí, že unijní právo stanoví podmínku vytvoření „jejich vlastními prostředky“ a že se tato podmínka uplatní i podle zákona o právu autorském. Navíc tvrdí, že podmínka vytvoření „jejich vlastními prostředky“ může být splněna jen tehdy, pokud externí nezávislý výrobce jedná jménem televizní vysílací organizace a v rámci její odpovědnosti. NCB rovněž tvrdí, že výraz „jedná jménem televizní vysílací organizace nebo v rámci její odpovědnosti“ je třeba vykládat tak, že televizní vysílací organizace je odpovědná třetím osobám za jednání či případná porušení povinností výrobcem stejně, jako kdyby uvedená organizace sama dané záznamy pořídila.
- 18 Za těchto podmínek se Østre Landsret rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) Musí být výrazy ‚jejich vlastními prostředky‘ v čl. 5 odst. 2 písm. d) [směrnice 2001/29] a ‚jménem nebo v rámci odpovědnosti vysílací organizace‘ ve čtyřicátém prvním bodě odůvodnění této směrnice vykládány na základě vnitrostátního práva, nebo na základě práva Evropské unie?
 - 2) Je třeba mít za to, že toto ustanovení zní ‚jménem a v rámci odpovědnosti vysílací organizace‘, jak je tomu například v dánském, anglickém a francouzském znění [směrnice 2001/29], nebo zní ‚jménem nebo v rámci odpovědnosti vysílací organizace‘, jak je tomu například v německém znění?
 - 3) Za předpokladu, že je třeba výrazy uvedené v první otázce vykládat na základě práva Evropské unie, je Soudnímu dvoru kladena následující otázka: Jaká kritéria má vnitrostátní soud použít ke konkrétnímu posouzení, zda byl záznam pořízený třetí osobou (dále jen ‚výrobcem‘) za účelem jeho šíření vysílací organizací pořízen ‚vlastními prostředky [této organizace]‘, a zejména ‚jménem [a/nebo] v rámci odpovědnosti vysílací organizace‘, a zda se tedy na tento záznam vztahuje výjimka stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) [směrnice 2001/29]?

V souvislosti s odpovědí na tuto třetí otázku je Soudní dvůr žádán, aby zodpověděl zejména následující otázky:

- a) Musí být pojem ‚jejich vlastními prostředky‘ v čl. 5 odst. 2 písm. d) [směrnice 2001/29] vykládán v tom smyslu, že na záznam pořízený výrobcem za účelem jeho šíření vysílací organizací se výjimka stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) [směrnice 2001/29] vztahuje pouze v případě, že vysílací organizace je odpovědná ve vztahu k třetím osobám za jednání či opomenutí výrobce v souvislosti s tímto záznamem stejně, jako kdyby se jich dopustila sama vysílací organizace?
- b) Je podmínka, že záznam musí být pořízen ‚jménem [a/nebo] v rámci odpovědnosti vysílací organizace‘, splněna, zadala-li vysílací organizace pořízení záznamu výrobcí, aby poté mohla dotčený záznam sama vysílat, a za předpokladu, že dotčená vysílací organizace má oprávnění dotčený záznam vysílat?

Mohou nebo musí následující okolnosti ovlivnit odpověď na třetí otázku písm. b), a případně v jaké míře:

- i) zda je to vysílací organizace nebo výrobce, kdo na základě dohody mezi těmito oběma subjekty s konečnou platností rozhoduje z uměleckého a redakčního hlediska o obsahu objednaného programu;
 - ii) zda je vysílací organizace odpovědná ve vztahu k třetím osobám ohledně povinností výrobce v souvislosti s pořizováním záznamu stejně, jako kdyby se vysílací organizace sama dopustila těchto jednání či opomenutí;
 - iii) zda je výrobce na základě dohody s vysílací organizací zavázán dodat dotčený program za stanovenou cenu a zda z této ceny musí uhradit veškeré výdaje spojené s pořízením záznamu;
 - iv) zda odpovědnost za pořízení záznamu ve vztahu ke třetím osobám nese vysílací organizace nebo výrobce?
- c) Je podmínka, že záznam musí být pořízen ‚jménem [a/nebo] v rámci odpovědnosti vysílací organizace‘, splněna v případě, kdy vysílací organizace zadala výrobcí pořízení záznamu, aby poté mohla dotčený záznam sama vysílat, a za předpokladu, že dotčená vysílací organizace má oprávnění vysílat tento záznam, pokud se výrobce podle dohody s touto organizací zavázal převzít finanční a právní odpovědnost za i) úhradu veškerých výdajů spojených s pořízením záznamu výměnou za zaplacení předem stanovené částky, ii) za nákup práv a iii) za nepředvídané okolnosti, jako například zpoždění při pořízení záznamu, a za porušení či neplnění smlouvy, aniž by vysílací organizace byla odpovědná ve vztahu k třetím osobám ohledně povinností výrobce v souvislosti s pořizováním záznamu stejně, jako kdyby se vysílací organizace sama dopustila těchto jednání či opomenutí?“

K předběžným otázkám

K přípustnosti

- 19 DR a TV2 Danmark jakožto vysílací organizace zpochybňují přípustnost položených otázek a tvrdí, že případná odpověď na ně každopádně není pro vyřešení sporu v původním řízení užitečná.
- 20 Žalobkyně v původním řízení zpochybňují samotnou relevanci směrnice 2001/29, jejíž výklad je předmětem předběžných otázek, pokud jde o výsledek sporu projednávaného před předkládajícím soudem. Tvrdí konkrétně, že výraz „jejich vlastními prostředky a pro jejich vlastní vysílání“ obsažený ve znění čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 v dánském jazyce se v článku 31 zákona o právu autorském neobjevuje, a že se tedy ve věci v původním řízení nepoužije.

- 21 V tomto ohledu je třeba připomenout, že v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy stanovené článkem 267 SFEU je věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, posoudit s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru (rozsudek ze dne 14. prosince 2006, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, C-217/05, Sb. rozh. s. I-11987, bod 16 a citovaná judikatura).
- 22 Jestliže se otázky položené vnitrostátním soudem týkají výkladu ustanovení unijního práva, je tedy Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout, ledaže je zjevné, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ve skutečnosti směřuje k tomu, aby Soudní dvůr přiměla k rozhodnutí prostřednictvím fiktivního sporu, nebo k vyslovení poradního názoru k obecným nebo hypotetickým otázkám, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu, nebo také že Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (výše uvedený rozsudek Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, bod 17 a citovaná judikatura).
- 23 Tak tomu však není v případě projednávané žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Žádná z okolností zmíněných výše, které by dovolovaly Soudnímu dvoru, aby na uvedenou žádost odmítl podat odpověď, totiž v projednávané věci není dána. Z předkládacího rozhodnutí zejména jasně vyplývá, že odpovědi na položené otázky, které se týkají výkladu několika ustanovení unijního práva, budou pro předkládající soud nezbytné, aby mohl rozhodnout o právní kvalifikaci záznamů, které si DR nebo TV2 Danmark objednaly u externích a právně nezávislých výrobců televizních pořadů, a vyřešit tak spor, který mu byl předložen.
- 24 Z toho plyne, že položené otázky je třeba považovat za přípustné, a že je tedy třeba na ně odpovědět.

K první otázce

- 25 Podstatou první otázky předkládacího soudu je, zda výraz „jejich vlastními prostředky“ obsažený v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29, tak jak je vysvětlen ve čtyřicátém prvním bodě odůvodnění této směrnice, musí být vykládán na základě vnitrostátního nebo unijního práva.
- 26 Úvodem je třeba připomenout, že podle článku 2 směrnice 2001/29 členské státy v zásadě poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení k přímému či nepřímému, dočasnému či trvalému rozmnožování jejich děl jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech, nebo takové rozmnožování zakázat.
- 27 Podle čl. 5 odst. 2 písm. d) téže směrnice však mají členské státy možnost stanovit výjimku z výlučného práva autora na rozmnožování jeho díla nebo omezení tohoto práva v případě dočasných záznamů děl vytvořených vysílacími organizacemi „jejich vlastními prostředky“ a pro jejich vlastní vysílání.
- 28 Úvodem je třeba konstatovat, že znění posledně uvedeného ustanovení vychází přímo ze znění čl. 11 bis odst. 3 Bernské úmluvy.
- 29 Pokud jde o Bernskou úmluvu, je třeba uvést, že přestože Unie není smluvní stranou této Úmluvy, má nicméně na základě čl. 1 odst. 4 Smlouvy WIPO o právu autorském – již je smluvní stranou a která je součástí jejího právního řádu a jejíž provedení je cílem směrnice 2001/29 – povinnost vyhovět článkům 1 až 21 této Úmluvy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, C-403/08 a C-429/08, Sb. rozh. s. I-9083, bod 189 a citovaná judikatura). Unie tudíž musí vyhovět mimo jiné článku 11 bis Bernské úmluvy (obdobně viz rozsudek ze dne 9. února 2012, Luksan, C-277/10, bod 59).
- 30 Článek 11 bis odst. 3 této Úmluvy výslovně vyhrazuje zákonodárstvím států Bernské unie, aby upravila podmínky pořizování dočasných záznamů vysílací organizací jejími vlastními prostředky a pro její vlastní vysílání.

- 31 Je přitom třeba vycházet z toho, že unijní zákonodárce přijetím směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti využil pravomocí v oblasti duševního vlastnictví, které předtím náležely členským státům. V oblasti působnosti této směrnice je třeba mít za to, že Unie nahradila členské státy, které již nemají pravomoc k provedení relevantních ustanovení Bernské úmluvy (v tomto smyslu viz výše uvedený rozsudek Luksan, bod 64).
- 32 Právě na tomto základě přiznal unijní zákonodárce členským státům možnost stanovenou čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29, aby ve svém vnitrostátním právu zavedly výjimku pro dočasné záznamy, a upřesnil rozsah této výjimky tím, že ve čtyřicátém prvním bodě odůvodnění této směrnice uvedl, že vlastními prostředky vysílací organizace se rozumí i prostředky osoby, která jedná „jménem [a/nebo] v rámci odpovědnosti vysílací organizace“.
- 33 Dále je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury z požadavku jednotného uplatňování unijního práva a z požadavků vyplývajících ze zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení unijního práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii (viz zejména rozsudky ze dne 18. ledna 1984, Ekro, 327/82, Recueil, s. 107, bod 11; ze dne 19. září 2000, Linster, C-287/98, Recueil, s. I-6917, bod 43; ze dne 16. července 2009, Infopaq International, C-5/08, Sb. rozh. s. I-6569, bod 27, a ze dne 18. října 2011, Brüstle, C-34/10, Sb. rozh. s. I-9821, bod 25).
- 34 Znění směrnice 2001/29 přitom neobsahuje žádný odkaz na vnitrostátní právo, pokud jde o význam výrazu „jejich vlastními prostředky“ obsaženého v čl. 5 odst. 2 písm. d) této směrnice. Z toho tedy vyplývá, že je třeba mít pro účely použití této směrnice za to, že uvedený výraz představuje autonomní pojem unijního práva, který je třeba vykládat na území Unie jednotně.
- 35 Tento závěr je posílen cílem a účelem směrnice 2001/29. Účel směrnice 2001/29, která je založena zejména na článku 95 ES a má harmonizovat určité aspekty autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti a zabránit narušování hospodářské soutěže na vnitřním trhu vyplývajícím z různorodosti právních předpisů členských států (rozsudek ze dne 12. září 2006, Laserdisken, C-479/04, Sb. rozh. s. I-8089, body 26 a 31 až 34), totiž předpokládá, že budou vyvinuty autonomní pojmy unijního práva. Vůle unijního zákonodárce dospět k jednotnému výkladu pojmů obsažených ve směrnici 2001/29 se odráží zejména v třicátém druhém bodě odůvodnění této směrnice, který členské státy vyzývá, aby výjimky a omezení práva na rozmnožování používaly jednotně s cílem zajistit řádné fungování vnitřního trhu.
- 36 Je-li tudíž členským státům dovoleno, jak bylo uvedeno v bodě 32 tohoto rozsudku, zavést ve svém vnitrostátním právu výjimku pro dočasné záznamy, výklad, podle něhož by členské státy, které využily možnosti, jež jim přiznává unijní právo, a takovou výjimku zavedly, mohly volně a nekoordinovaně upřesnit parametry uplatnění této výjimky, zejména pokud jde o povahu prostředků využitých k pořízení uvedených dočasných záznamů, by byl v rozporu s cílem uvedené směrnice, který byl připomenut v předcházejícím bodě, jelikož by se parametry uplatnění této výjimky mohly v jednotlivých členských státech lišit a byly by tudíž příčinou potenciálních nesoudržností (obdobně, pokud jde o pojem „spravedlivé odměny“ uvedený v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, viz rozsudek ze dne 21. října 2010, Padawan, C-467/08, Sb. rozh. s. I-10055, body 34 až 36).
- 37 S ohledem na předcházející úvahy je třeba na první předběžnou otázku odpovědět, že výraz „jejich vlastními prostředky“ uvedený v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 musí být vykládán autonomně a jednotně v rámci unijního práva.

Ke druhé otázce

- 38 Předmětem druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 ve spojení se čtyřicátým prvním bodem odůvodnění této směrnice vykládán v tom smyslu, že se vlastními prostředky vysílací organizace rozumí i prostředky osoby jednající „jménem a v rámci

odpovědnosti vysílací organizace“, nebo naopak v tom smyslu, že se vlastními prostředky vysílací organizace rozumí i prostředky osoby jednající „jménem nebo v rámci odpovědnosti vysílací organizace“.

- 39 Úvodem je nutné konstatovat, že se jednotlivá jazyková znění čtyřicátého prvního bodu odůvodnění směrnice 2001/29 liší.
- 40 V některých jazykových zněních (zněních v českém, německém a maltském jazyce) tento bod odůvodnění uvádí, že se vlastními prostředky vysílací organizace rozumí i prostředky osoby jednající „jménem nebo v rámci odpovědnosti vysílací organizace“. Z takového znění *prima facie* vyplývá, že aby se na záznamy pořizené vysílací organizací pro své vlastní vysílání, ale s využitím prostředků třetí osoby, vztahovala výjimka stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 pro dočasné záznamy, postačí, aby dotyčná třetí osoba jednala buď „jménem“, nebo „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace.
- 41 Naproti tomu v jiných jazykových zněních, která jsou výrazně početnější (zněních v bulharském, španělském, dánském, estonském, řeckém, anglickém, francouzském, lotyšském, litevském, maďarském, nizozemském, polském, rumunském, slovenském, slovinském, finském a švédském jazyce), je čtyřicátý první bod odůvodnění směrnice 2001/29 formulován tak, že se vlastními prostředky vysílací organizace rozumí i prostředky osoby jednající „jménem a v rámci odpovědnosti vysílací organizace“. Z této varianty dotčeného textu *prima facie* vyplývá, že aby se na záznamy pořizené vysílací organizací pro své vlastní vysílání, ale s využitím prostředků třetí osoby, vztahovala výjimka stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 pro dočasné záznamy, je nutné, aby dotyčná třetí osoba splňovala obě dvě stanovené podmínky.
- 42 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu proto je, zda je třeba obě podmínky stanovené ve čtyřicátém prvním bodě odůvodnění směrnice 2001/29 chápat jako podmínky alternativní nebo kumulativní.
- 43 Úvodem je třeba zdůraznit, že čistě doslovný výklad dotčeného bodu odůvodnění sám o sobě neumožňuje na položenou otázku odpovědět, jelikož nevyhnutelně vede k výsledku, který se z hlediska znění té či oné jazykové varianty zmíněné výše ukazuje být *contra legem*.
- 44 Podle ustálené judikatury formulace použitá v jednom z jazykových znění ustanovení unijního práva nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí v tomto ohledu nemůže být přiznána přednostní povaha před jinými jazykovými zněními. Takový přístup by byl totiž neslučitelný s požadavkem jednotného použití unijního práva (viz rozsudky ze dne 12. listopadu 1998, *Institute of the Motor Industry*, C-149/97, Recueil, s. I-7053, bod 16, a ze dne 3. dubna 2008, *Endendijk*, C-187/07, Sb. rozh. s. I-2115, bod 23).
- 45 Za těchto podmínek musí být dotčené ustanovení v případě rozdílu mezi oběma variantami vycházejícími z různých jazykových znění předpisu unijního práva vykládáno v závislosti na kontextu a účelu právní úpravy, jejíž část tvoří (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 27. října 1977, *Bouchereau*, 30/77, Recueil, s. 1999, bod 14; ze dne 7. prosince 2000, *Itálie v. Komise*, C-482/98, Recueil, s. I-10861, bod 49, a ze dne 1. dubna 2004, *Borgmann*, C-1/02, Recueil, s. I-3219, bod 25).
- 46 Pokud jde o kontext, do něhož je čtyřicátý první bod odůvodnění směrnice 2001/29 zasazen, je třeba připomenout, že z článku 2 této směrnice v zásadě vyplývá, že rozmnožení chráněného díla podléhá udělení svolení autora.
- 47 Z ustanovení čl. 5 odst. 2 písm. d) uvedené směrnice však vyplývá, že odchýlně mohou v členských státech, které se tak rozhodly, vysílací organizace oprávněné vysílat chráněné dílo doplňkově pořizovat „dočasné“ záznamy uvedeného díla, aniž jsou povinny žádat autora o svolení k takovému rozmnožení.
- 48 V tomto ohledu jak čl. 11 bis odst. 3 Bernské úmluvy, tak čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29, jehož cílem je provedení zmíněného ustanovení Úmluvy, vyžadují, aby tyto dočasné záznamy byly pořizeny „vlastními prostředky“ uvedených vysílacích organizací.

- 49 V souladu s posledně uvedeným ustanovením vykládaným ve spojení se čtyřicátým prvním bodem odůvodnění směrnice 2001/29 se pojmem „vlastní prostředky“ vysílací organizace v rámci použití výjimky pro dočasné záznamy rozumí i prostředky osoby, která jedná jménem a/nebo v rámci odpovědnosti vysílací organizace.
- 50 Uvedené ustanovení tak s přihlédnutím k uvedenému bodu odůvodnění nevyžaduje, aby dočasné záznamy byly pořizovány samotnou vysílací organizací, a současně uvádí, že v případě, že uvedené záznamy pořídí třetí osoba, se tyto záznamy považují za pořízené „vlastními prostředky“ vysílací organizace.
- 51 Tímto požadavkem si unijní zákonodárce přál udržet úzkou vazbu mezi uvedenou třetí osobou a vysílací organizací, která zajistí, aby tato třetí osoba nemohla mít samostatný prospěch z výjimky pro dočasné záznamy, z níž, jak se ukazuje, má mít prospěch pouze daná vysílací organizace.
- 52 Právě za tímto účelem unijní zákonodárce ve čtyřicátém prvním bodě odůvodnění směrnice 2001/29 uvedl dva případy, které se oba zakládají na zvláštním vztahu mezi vysílací organizací a třetí osobou, které je vytvoření dočasných záznamů případně zadáno.
- 53 První případ, a sice ten, kdy třetí osoba jedná „jménem“ vysílací organizace, předpokládá přímou a bezprostřední vazbu mezi oběma stranami, v jejímž rámci dotyčná třetí osoba nemá v zásadě žádnou míru samostatnosti. Tato vazba není vůči třetím osobám nijak nejednoznačná, jelikož již z definice plyne, že jakákoli činnost třetí osoby je nutně přičitatelná dotčené organizaci.
- 54 Druhý případ, v němž třetí osoba jedná „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace, znamená složitější, zprostředkovanou vazbu mezi oběma stranami, která dané třetí osobě zaručuje určitou volnost při využití svých prostředků a přitom chrání zájmy třetích osob vůči dotčené organizaci vzhledem k tomu, že je to právě tato organizace, která je v konečném důsledku odpovědná za náhradu škody způsobené takovým využitím ve vztahu ke třetím osobám, zejména autorům.
- 55 Z toho vyplývá, že každá z obou podmínek stanovených ve čtyřicátém prvním bodě odůvodnění směrnice 2001/29 je sama o sobě a nezávisle na druhé podmínce způsobilá vyhovět cíli sledovanému ustanovením čl. 5 odst. 2 písm. d) uvedené směrnice vykládaným ve světle uvedeného bodu odůvodnění, jak je uveden v bodě 51 tohoto rozsudku.
- 56 Za těchto okolností je třeba obě tyto podmínky chápat jako rovnocenné, a tudíž ve vzájemném alternativním vztahu.
- 57 Mimoto při zvážení výkladových možností, které se Soudnímu dvoru nabízejí, hovoří ve prospěch tohoto řešení skutečnost, že na základě tohoto řešení vysílací organizace požívají ve větším rozsahu svobody podnikání zakotvené v článku 16 Listiny základních práv Evropské unie, aniž je zasaženo do podstaty autorských práv.
- 58 S ohledem na předcházející úvahy je na druhou předběžnou otázku třeba odpovědět, že čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 musí být ve světle čtyřicátého prvního bodu odůvodnění této směrnice vykládán v tom smyslu, že vlastními prostředky vysílací organizace se rozumí i prostředky jakékoli třetí osoby jednající jménem nebo v rámci odpovědnosti této organizace.

K třetí předběžné otázce

- 59 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, jaká kritéria se použijí ke konkrétnímu posouzení, zda se na záznam pořízený vysílací organizací pro její vlastní vysílání s využitím prostředků třetí osoby vztahuje výjimka pro dočasné záznamy stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29.
- 60 Z výkladu čl. 5 odst. 2 písm. d) ve spojení se čtyřicátým prvním bodem odůvodnění směrnice 2001/29 uvedeného v bodě 58 tohoto rozsudku vyplývá, že se na takový záznam vztahuje výjimka pro dočasné záznamy, pokud lze na tuto osobu nahlížet jako na osobu jednající buď „jménem“, nebo „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace.

- 61 Z toho plyne, že je třeba nejprve posoudit, zda lze na dotyčnou třetí osobu nahlížet jako na jednající „jménem“ vysílací organizace. Jelikož tento vztah není v zásadě nijak nejednoznačný, jak bylo uvedeno v bodě 53 tohoto rozsudku, bude tato kvalifikace zpravidla zjevně dána bez toho, že by bylo nezbytné za tímto účelem stanovit konkrétní kritéria.
- 62 V případě, že na dotyčnou třetí osobu nelze nahlížet jako na jednající „jménem“ vysílací organizace, je třeba dále posoudit, zda by na uvedenou třetí osobu bylo možné nahlížet přinejmenším jako na jednající „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace.
- 63 Tak tomu bude pouze v případě, že je vysílací organizace povinna nést odpovědnost za jakékoli jednání takové osoby související s rozmnožením chráněného díla, zejména vůči autorům, kteří jsou nositeli dotčených práv.
- 64 V rámci tohoto posouzení je zásadní zvláště okolnost, zda je vysílací organizace ve vztahu k třetím osobám, konkrétně autorům, kteří mohou být poškozeni neoprávněným záznamem svého díla, povinna zjednat nápravu jakéhokoli škodlivého následku jednání či opomenutí takové třetí osoby, jakou je externí a právně nezávislý výrobce televizních pořadů, souvisejících s pořízením dotčeného záznamu, stejně jako kdyby se těchto jednání a opomenutí dopustila sama vysílací organizace.
- 65 Naproti tomu, jak uvedla generální advokátka v bodě 87 svého stanoviska, není rozhodné, kdo z uměleckého nebo redakčního hlediska s konečnou platností rozhodl o obsahu rozmnoženého programu objednaného vysílací organizací. Z hlediska ustanovení o výjimce v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 záleží totiž výlučně na pojmu „záznam“, kterým se rozumí prostředek technické stránky rozmnožování.
- 66 Ve světle výše uvedených poznatků je věcí předkládajícího soudu, aby posoudil, zda s ohledem na skutkové okolnosti ve sporu v původním řízení byly dotčené záznamy pořízeny osobou, na kterou lze nahlížet jako na jednající konkrétně „jménem“, nebo přinejmenším „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace.
- 67 S ohledem na předcházející úvahy je na třetí položenou otázku třeba odpovědět, že v rámci posouzení, zda se na záznam pořízený vysílací organizací pro její vlastní vysílání s využitím prostředků třetí osoby vztahuje výjimka pro dočasné záznamy stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29, je věcí předkládajícího soudu, aby posoudil, zda za okolností ve sporu v původním řízení lze na tuto osobu nahlížet jako na jednající konkrétně „jménem“, nebo přinejmenším „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace. Z posledně uvedeného hlediska je zásadní, aby ve vztahu k třetím osobám, konkrétně autorům, kteří mohou být poškozeni neoprávněným záznamem svého díla, byla vysílací organizace povinna zjednat nápravu jakéhokoli škodlivého následku jednání či opomenutí takové třetí osoby, jako je externí a právně nezávislý výrobce televizních pořadů, souvisejících s pořízením dotčeného záznamu, stejně jako kdyby se těchto jednání a opomenutí dopustila sama vysílací organizace.

K nákladům řízení

- 68 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

- 1) Výraz „jejich vlastními prostředky“ uvedený v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti musí být vykládán autonomně a jednotně v rámci unijního práva.
- 2) Článek 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29 musí být ve světle čtyřicátého prvního bodu odůvodnění této směrnice vykládán v tom smyslu, že vlastními prostředky vysílací organizace se rozumí i prostředky jakékoli třetí osoby jednající jménem nebo v rámci odpovědnosti této organizace.
- 3) V rámci posouzení, zda se na záznam pořízený vysílací organizací pro její vlastní vysílání s využitím prostředků třetí osoby vztahuje výjimka pro dočasné záznamy stanovená v čl. 5 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29, je věcí předkládajícího soudu, aby posoudil, zda za okolností ve sporu v původním řízení lze na tuto osobu nahlížet jako na jednající konkrétně „jménem“, nebo přinejmenším „v rámci odpovědnosti“ vysílací organizace. Z posledně uvedeného hlediska je zásadní, aby ve vztahu k třetím osobám, konkrétně autorům, kteří mohou být poškozeni neoprávněným záznamem svého díla, byla vysílací organizace povinna zjednat nápravu jakéhokoli škodlivého následku jednání či opomenutí takové třetí osoby, jako je externí a právně nezávislý výrobce televizních pořadů, souvisejících s pořízením dotčeného záznamu, stejně jako kdyby se těchto jednání a opomenutí dopustila sama vysílací organizace.

Podpisy.